

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta (HE 122/2022 vp)

Ehdotettavan lain mukaan valtion virkamiehelle ja työntekijälle etätyössä työntekoon liittyvässä toiminnassa sattunut työtapaturma korvattaisiin kuten muukin työtapaturmaksi luettava vahinkotapahtuma. Korvattavuuteen säädettäisiin kuitenkin eräitä rajoituksia.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta antaa tämä kirjallinen asiantuntijalausunto. EK katsoo, että eduskunnan tulee hylätä tämä lakiesitys seuraavin perustein.

Esityksen tavoitteena on saattaa valtion henkilöstö vastaavaan asemaan etätyössä sattuneiden työtapaturmien korvaamisessa kuin niiden työnantajien henkilöstö, joilla on työnantajan järjestämä vapaaehtoinen vakuutusturva etätyössä sattuneiden tapaturmien korvaamiseksi. Tämä vertailukohta on väärä. Oikea vertailukohta on muiden kuin valtiolla työtä tekevien palkansaajien enemmistön vastaavan vakuutusturvan sisältö. *Muista palkansaajista vähintään 80 prosentilla ei ole lakiesityksen kaltaista vakuutusturvaa. Yhdenvertaisuutta ei voi perustella pienen vähemmistön vakuutusturvalla.*

Yksityisellä sektorilla vapaaehtoisen etätyön vakuutusturvan ovat järjestäneet työnantajat, joilla on siihen taloudelliset edellytykset. Valtiolla näin ei ole ja *lisäkustannukset joudutaan rahoittamaan velalla tulevien sukupolvien maksettavaksi.*

Mikäli esitetty lainsäädäntö tulisi säädettyä, valtion henkilöstölle sattuneita työtapaturmia voitaisiin korvata jatkossa kahden eri lain perusteella. *Tilanne tulisi todennäköisesti johtamaan erilaisiin rajanveto- ja tulkintakysymyksiin.*

Lailla säädettäisiin uusi etätyön käsite ja etätyötapaturma -käsite sekä etätyöntekopaikka/etätyöpaikka -käsite. Selkeitä ja yksiselitteisiä määrittelyjä näille uusille käsitteille ei ole kuitenkaan tehty ja käsitteitä käytetään myös epäjohtonmukaisesti. *Erilaiset epäselvät määritelmät aiheuttavat ristiriitoja ja tulkintakysymyksiä esitetyn erillislain tulkinnassa ja suhteessa työtapaturmavakuutuslain tulkintaan.*

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi merkittävästi nykyistä lainsäädäntöä laajempaa ja siitä poikkeavaa korvattavuutta tapaturmasta etätyöntekopaikan alueella ja etätyöntekopaikan alueen ulkopuolella. Esitys laajentaisi työtapaturmavakuutuslain mukaista suojaa muun muassa etätyön tauoille ja työntekopaikkojen välisille matkoille. Mitään rajoituksia työpäivien tai etätyön tekemisen osalta matkoille ei ole esitetty. *Esityksen mukaista etätyötapaturmien korvaamista on pidettävä kohtuuttoman laajana. Vain valtion henkilöstöä koskeva turva muodostuisi laajemmaksi kuin työnantajan ottamat vapaaehtoiset vakuutukset korvaisivat palkansaajien vähemmistölle.*

Sosiaaliturvaan kuuluvan lakisääteisen vakuutusturvan kehittämisestä on tähän saakka vastannut sosiaali- ja terveysministeriö. Tämä lakiesitys on kuitenkin valmisteltu valtiovarainministeriössä. Menettely on epätarkoituksenmukainen. *Työtapaturmalainsäädännön valmistelu ja kehittäminen tulee tapahtua sosiaali- ja terveysministeriön johdolla. Lakiesityksen sisältö ei olisi esitetyn mukainen, jos valmisteluvastuu olisi ollut sosiaali- ja terveysministeriöllä, jolla on ministeriöistä asiassa paras osaaminen.*